



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **M. V.**, zast. JUDr. Barborou Bukovskou, LL.M., advokátkou se sídlem Cejl 511/43, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor dopravy**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 8. 2006, č. j. JMK 101345/2006, ve věci přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 5. 2008, č. j. 57 Ca 44/2007 - 78,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud“), kterým tento soud zamítl jeho žalobu podanou proti rozhodnutí žalovaného (dále též „správní orgán“) ze dne 2. 8. 2006, č. j. JMK 101345/2006, jímž bylo zamítnuto odvolání stěžovatele podle ust. § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, proti rozhodnutí Městského úřadu Kuřim, odboru dopravy (dále též „městský úřad“), ze dne 1. 11. 2004, č. j. 280/OD-2004/Lap-Př, kterým byl uznán vinným ze spáchání přestupku dle ust. § 22 odst. 1 písm. f) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále

těž „zákon o přestupcích“), čehož se měl dopustit tím, že dne 31. 8. 2004 vlivem nepřizpůsobení rychlosti narazil osobním automobilem do svodidel, a kterým mu byla uložena za něj pokuta ve výši 2000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení. Kasační stížností napadeným rozsudkem rozhodl krajský soud znovu poté, co byl jeho předchozí rozsudek ze dne 31. 1. 2007, č. j. 57 Ca 46/2006 - 48, zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2007, č. j. 9 As 53/2007 - 70, a to ke kasační stížnosti správního orgánu, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Jako právní důvod kasační stížnosti stěžovatel uvedl důvod obsažený v ust. § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Podle stěžovatele je jádrem sporu otázka, zda doručení rozhodnutí městského úřadu, k němuž mělo dojít dne 8. 11. 2004 fikcí náhradního doručení ve smyslu ust. § 24 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), bylo či nebylo účinné. Stěžovatel namítá, že ačkoli v době doručení neměl dům č. p. 201 z důvodu přestavby popisné číslo, tudíž nebyl způsobilý k bydlení, rozhodl krajský soud, že k náhradnímu doručení přesto došlo, neboť se stěžovatel na předmětné adrese „mohl zdržovat“, když tuto adresu uváděl jak v řízení u orgánu policie, tak v řízení před správními orgány. Stěžovatel je přesvědčen, že takové právní posouzení je chybné, protože poštovní adresa, na kterou bylo doručováno, nebyla ve smyslu poštovních předpisů vůbec způsobilou adresou pro doručování zásilek. Stěžovatel v této souvislosti upozorňuje rovněž na vyjádření poštovní doručovatelky, která neví, jakým způsobem uložení zásilky stěžovateli oznámila a tvrdí, že se tak mohlo stát buď tím, že oznámení umístila do provisorní schránky na staveništi, anebo je předala rodičům stěžovatele. K tomu však stěžovatel uvádí, že jeho rodiče bydleli na jiném místě a byli s ním pouze v občasném styku. Stěžovatel se domnívá, že je zcela nerozhodné, kde se v době přestavby zdržoval, a je nesprávné požadovat po něm, aby prokázal, že to bylo na adrese jeho přítele T. N. v S., neboť tato skutečnost nemůže mít na posouzení závad při doručování zásilky vliv. Stěžovatel na tomto místě cituje rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 1. 10. 2002, sp. zn. II. ÚS 92/01, které se zabývá otázkou náhradního doručení; rozhodnutí téhož soudu ze dne 13. 12. 2001, sp. zn. III. ÚS 473/01, v němž je řešena situace, kdy na zásilce byla uvedena chybná (neúplná adresa); a rozhodnutí ze dne 3. 6. 2003, sp. zn. II. ÚS 23/03, jež se týká otázky, zda lze adresátovi přičítat k tíži a konstruovat v důsledku toho fikci náhradního doručení v případě, že uvedl úmyslně či neúmyslně adresu, na níž se nezdržoval a v budoucnu zdržovat nemínil. Dále namítá, že v projednávané věci nebyla zásilka, u níž krajský soud dovodil fikci náhradního doručení, opatřena na oddělené doručence otiskem denního razítka pošty osvědčujícím uložení zásilky, a proto nelze mít toto uložení za prokázané (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2003, sp. zn. 22 Cdo 2419/2003). Ve světle citované judikatury je dle stěžovatele zřejmé, že postup poštovní doručovatelky, která nejenže neví, kde oznámení o uložení zásilky zanechala, ale připouští, že se tak mohlo stát dvěma způsoby, z nichž přitom ani jeden nebyl v souladu se zákonem, způsobuje bez ohledu na jakékoliv další okolnosti neúčinnost

náhradního doručení. Povinností stěžovatele za těchto okolností nebylo prokázat, kde se v předmětné době zdržoval, jak dovodil krajský soud, ale takový důkaz by byl nadbytečný, když shora vypočtené závady v doručování způsobují *ipso facto* neúčinnost náhradního doručení. Pokud by přesto krajský soud chtěl tuto okolnost ověřit, mohl tak snadno učinit výsledkem svědka T. N., a to bez toho, aby stěžovatel tento důkaz *explicite* navrhl (ust. § 52 odst. 1 s. ř. s.). V důsledku toho, že krajský soud nepřihlédl k judikatorním závěrům, na něž jej stěžovatel výslovně upozornil v žalobě, zatížil napadený rozsudek vadou právního posouzení. Proto stěžovatel navrhl zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu zpět k dalšímu řízení.

Správní orgán se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu z důvodů v této stížnosti uplatněných a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ust. § 24 odst. 1 správního řádu se důležité písemnosti, zejména rozhodnutí, doručují do vlastních rukou.

Podle ust. § 24 odst. 2 správního řádu nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastížen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, doručovatel uloží písemnost v místně příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo u obecního úřadu a adresáta o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do tří dnů od uložení, poslední den této lhůty se považuje za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

Jak je z výše uvedeného zřejmé, stěžejní otázkou v projednávané věci je to, zda doručení rozhodnutí městského úřadu ze dne 1. 11. 2004, č. j. 280/OD-2004/Lap-Př, k němuž mělo dojít dne 8. 11. 2004 náhradním doručením ve smyslu ust. § 24 odst. 2 správního řádu, bylo či nebylo účinné.

Stěžovatel v kasační stížnosti zejména namítá, že v době doručení neměl dům č. p. 201 z důvodu přestavby popisné číslo, nebyl způsobilý k bydlení a poštovní adresa, na kterou bylo doručováno, nebyla ve smyslu poštovních předpisů vůbec způsobilou pro doručování zásilek.

Předně považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné uvést, že stěžovatel svá tvrzení ohledně chybějícího čísla popisného a nezpůsobilosti domu k bydlení v kasační stížnosti nikterak nedoložil a blíže nespecifikoval. I přesto Nejvyšší správní soud uvádí následující:

Ve shora citovaném ust. § 24 odst. 2 správního řádu je upraveno tzv. náhradní doručení, neboli tzv. fikce doručení. Ta nastupuje tehdy, když si adresát

nevyzvedne uloženou písemnost ve lhůtě tří dnů od uložení. Podmínkou však je, že se musí v místě doručení zdržovat a být vyrozuměn o uložení zásilky. Fikce je tedy stav, kdy se má za to, že skutečnost nastala, ačkoliv se tak fakticky nestalo (srovnej Ondruš, R. Správní řád. Komentář. Praha : Linde, 2003, s. 211.). Právní fikce coby nástroj odmítnutí reality právem je nástrojem výjimečným, striktně určeným k zajištění právní jistoty coby jednoho z hlavních ústavních postulátů právního řádu v podmínkách právního státu. Aby mohla právní fikce svůj účel (dosažení právní jistoty) splnit, musí respektovat všechny náležitosti, které s ní zákon spojuje (srovnej náleží Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 92/01, Sb. n. u.ÚS, svazek 28, náleží č. 115).

Z obsahu správního spisu vyplývá, že jedinou adresu, kterou stěžovatel v průběhu správního řízení o přestupku uváděl k doručování a se kterou rovněž pracoval městský úřad, správní orgán a dále orgány Policie České republiky, které se podílely na šetření přestupku, kterého se dopustil stěžovatel, byla adresa P. č. p. 201, K.. Předmětná adresa je tak obsažena v Protokolu Policie České republiky o podání vysvětlení ze dne 31. 8. 2004, č. j. ORBO-1426/DN-CH-2004, který je podepsán vlastnoručním podpisem stěžovatele; v Předvolání účastníka řízení ze dne 14. 10. 2004, č. j. 280/OD-2004/Lap-Př, které stěžovatel převzal dne 26. 10. 2004; v Protokolu z ústního jednání o přestupku ze dne 1. 11. 2004, č. j. 280/OD-2004/Lap-Př, který je podepsán vlastnoručním podpisem stěžovatele. A bylo na ni adresováno rovněž rozhodnutí městského úřadu ze dne 1. 11. 2004, č. j. 280/OD-2004/Lap-Př, kterým byl uznán vinným ze spáchání přestupku dle ust. § 22 odst. 1 písm. f) zákona o přestupcích, čehož se měl dopustit tím, že dne 31. 8. 2004 vlivem nepřizpůsobení rychlosti narazil osobním automobilem do svodidel, a kterým mu byla uložena za něj pokuta ve výši 2000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení. Totožnou adresu pak neslo i odvolání stěžovatele ze dne 27. 3. 2006 proti rozhodnutí městského úřadu, které nazval „*Odpor proti nařízenému rozhodnutí č. j. 280/OD-2004/Lap-Př*“.

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že stěžovatel po celou dobu správního řízení s městským úřadem a orgány policie České republiky prostřednictvím této adresy komunikoval a přebíral písemnosti, jež byly na tuto adresu zasílány. Jestliže pak stěžovatel tvrdí, že mu rozhodnutí městského úřadu ze dne 1. 11. 2004, č. j. 280/OD-2004/Lap-Př, nemohlo být doručeno náhradním doručením ve smyslu ust. § 24 odst. 2 správního řádu, neboť se na výše zmíněné adrese nezdržoval či z důvodu chybného čísla popisného, je jeho tvrzení nezbytné považovat ve světle výše uvedeného za více než účelové. A to zejména za situace, kdy, jak vyplývá ze sdělení České pošty, odštěpný závod Jižní Morava, ze dne 14. 7. 2006, č. j. RP1/-63002145/06, které je rovněž součástí spisu, požádal stěžovatel dne 15. 11. 2004 telefonicky poštu Kuřim o prodloužení odběrní lhůty doručovaného rozhodnutí do 29. 11. 2004, když původní odběrní lhůta končila 19. 11. 2004. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že nemá pochyb o tom, že stěžovatel se v místě doručení zdržoval a měl tak možnost se seznámit s obsahem vyrozumění o uložení zásilky na

poště. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani vyjádření poštovní doručovatelky, na něž stěžovatel poukazuje, která si nepamatuje s odstupem téměř dvou let konkrétní průběh pokusu o doručení předmětné zásilky stěžovateli, neboť po ní objektivně nelze požadovat pamatování si detailů všech případů náhradního doručování.

Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že poštovní adresa, na kterou bylo doručováno, nebyla ve smyslu poštovních předpisů vůbec způsobilou pro doručování zásilek, považuje Nejvyšší správní soud za potřebné zdůraznit, že jednou ze zvláštních náležitostí kasační stížnosti dle ust. § 106 odst. 1 s. ř. s. je i označení důvodů, pro něž stěžovatel napadá rozhodnutí krajského soudu - tzv. stížních bodů. Stížní bod musí zpravidla zahrnovat jak skutkové, tak právní důvody, pro něž stěžovatel považuje rozhodnutí soudu za nezákonné. Důvody uvedené v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. jsou však jen obecnými kategoriemi, které musí stěžovatel v kasační stížnosti naplnit konkrétním a jedinečným obsahem, tedy vylicít, k jakým konkrétním vadám došlo podle jeho názoru v řízení před správním orgánem či před soudem, jakými blíže určenými vadami trpí podle něj rozhodnutí soudu, v čem přesně spatřuje stěžovatel nesprávné posouzení právní otázky soudem apod. (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 Azs 9/2006 - 41, www.nssoud.cz, či rozsudek ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40, publikovaný pod č. 113/2004 Sb. NSS). Pokud tedy stěžovatel neuvedl jednak z jakých konkrétních poštovních předpisů a jejich jednotlivých ustanovení dovozuje, že poštovní adresa, na kterou bylo doručováno, nebyla vůbec způsobilou pro doručování zásilek, ani nepopsal důvody a skutečnosti, na základě kterých k takovému závěru dospěl, zůstává jeho tvrzení v obecné rovině a Nejvyšší správní soud se nemohl tímto tvrzením zabývat, neboť se nejedná o stížní bod.

Na pozadí výše uvedeného Nejvyšší správní soud nesouhlasí se stěžovatelem, že nebylo jeho povinností prokázat, kde se v předmětné době zdržoval. I na tomto místě je totiž nezbytné odkázat na konkrétní skutkové okolnosti daného případu, a to zejména na skutečnost, že stěžovatel až teprve v žalobě uvedl, že se v době doručování zdržoval u svého přítele T. N., zatímco ve svém odvolání proti rozhodnutí městského úřadu, v němž uvedl adresu K., P. 201, tento fakt nikterak nezmínil. Stěžovateli taktéž nic nebránilo v tom, aby ve své žalobě navrhl na podporu svých tvrzení důkaz výsledkem T. N. To, že tak neučinil a jeho námitka tak zůstala toliko v rovině tvrzení, nemůže být kladeno k tíži krajského soudu, neboť skutečnosti, z nichž vyplývá, že rozhodnutí správního orgánu je nezákonné, musí žalobce (stěžovatel) v žalobě dostatečně určitě tvrdit, přičemž důkazní břemeno vztahující se k tomuto tvrzení je na něm. Ostatně jak správně uvádí i stěžovatel, provést výslech nenavrženého svědka T. N. bylo toliko právem krajského soudu, nikoliv však jeho povinností (ust. § 52 odst. 1 s. ř. s.), a to především za situace, kdy krajský soud neměl na základě výše uvedených

skutkových okolností pochybnosti o tom, že se stěžovatel na místě doručování zdržoval.

Stěžovatel dále namítá, že krajský soud nepřihlédl k rozsáhlým judikatorním závěrům, na něž jej výslovně upozornil v žalobě, a proto zatížil napadený rozsudek vadou právního posouzení. Z obsahu podané žaloby však Nejvyšší správní soud nezjistil, že by stěžovatel citoval rozsáhlé judikatorní závěry. V žalobě ze dne 7. 9. 2006 je ve vztahu k judikatuře obsažena toliko krátká citace z nálezu Ústavního soudu ze dne 16. 9. 2004, sp. zn. II. ÚS 451/03, jež se zabývá výjimečností institutu právní fikce, která je uvozena tvrzením stěžovatele, že *„problematicke právní fikce tzv. náhradního doručení se věnuje rozsáhlá publikovaná judikatura soudů“*. Výjimečností tzv. náhradního doručení podle ust. § 24 odst. 2 správního řádu si však byl krajský soud vědom, což dokládá zejména podrobný rozbor doručování zásilky stěžovateli v odůvodnění napadeného rozsudku. Ve světle shora uvedeného proto Nejvyšší správní soud nepovažuje tuto stížní námitku za důvodnou.

Jak již bylo uvedeno výše, stěžovatel upozornil na několik rozhodnutí Ústavního soudu i ve své kasační stížnosti. Rovněž zdejší soud k těmto rozhodnutím přihlédl, a to zejména pokud jde o výjimečnost institutu tzv. náhradního doručení a jeho využití v souzené věci a otázku zdržování se příjemce v místě doručení, avšak ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že krajský soud neposoudil věc v rozporu s těmito rozhodnutími.

K námitce stěžovatele, že zásilka, u níž krajský soud dovodil fikci náhradního doručení, nebyla opatřena na oddělené doručence otiskem denního razítka pošty osvědčujícím uložení zásilky, a proto nelze mít toto uložení za prokázané, Nejvyšší správní soud s ohledem na ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédl, a to pro její novost (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, publikovaný pod č. 419/2004 Sb. NSS). Tento závěr potvrzuje i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2004, č. j. 4 Azs 1/2004 - 68, www.nssoud.cz, dle kterého *„smyslem omezení stanoveného v ust. § 109 odst. 4 s. ř. s., podle kterého ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřiblíží, je zamezit situaci, kdy by Nejvyšší správní soud rozhodoval o kvantitativně i kvalitativně bohatším návrhu stěžovatele, než o jakém mohl rozhodovat soud v předchozím řízení. Skutečnostmi, ke kterým zdejší soud nepřiblíží, je pak třeba rozumět možná pochybení správního orgánu při hodnocení jak skutkové podstaty, tak právních závěrů.“*

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelem uplatněné kasační námitky nejsou ve vztahu k napadenému rozsudku krajského soudu důvodné. Protože v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým Nejvyšší správní soud dle ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti, kasační stížnost byla v souladu s ust. § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítnuta. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem dle ust. §

109 odst. 1 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správnímu orgánu podle obsahu spisu žádné náklady řízení nevznikly, proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. ledna 2009

JUDr. Radan Malík
předseda senátu